

Briselē, 16.10.2013
COM(2013) 710 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

par Regulas (EK) Nr. 428/2009, ar ko izveido Kopienas režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības un tranzīta kontrolei, īstenošanu

SATURS

1.	Ievads	3
2.	Tiesiskā regulējuma attīstība.....	3
2.1.	Grozījumi Regulā (EK) Nr. 428/2009.....	4
2.2.	Valstu īstenošanas pasākumi.....	5
2.3.	Ziņojums par ES vispārējo eksporta atļauju ieviešanu	5
3.	Regulas īstenošana — pašreizējā situācija.....	6
3.1.	Divējāda lietojuma preču koordinācijas grupas darbības.....	6
3.2.	ES pamatnostādnes par divējāda lietojuma preču eksporta kontroli.....	6
3.3.	Salīdzinošās izvērtēšanas apmeklējumi	7
3.4.	Informācijas apmaiņa un drošas un kodētas elektroniskās sistēmas ieviešana	7
3.5.	Pārredzamība un dialogs ar nozares un akadēmisko aprindu pārstāvjiem.....	8
3.6.	Eksporta kontroles uzraudzība un piemērošana	8
4.	ES eksporta kontrole — svarīgākie dati.....	9
4.1.	ES divējāda lietojuma preču tirdzniecība — preces un galamērķi	9
4.2.	Pieteikumi, licences un atteikumi	11
5.	ES eksporta kontrole — ietekme uz drošību un tirdzniecību.....	12
5.1.	Eksporta kontrole — svarīgs instruments drošības veicināšanai globalizētā daudzpolārā pasaulē	12
5.2.	Grūti definējamā „divējāda lietojuma preču nozare” — Eiropas inovācijas un konkurētspējas atslēga.....	13
5.3.	ES eksporta kontroles sistēma — lielāka nekā tās daļu summa.....	13
5.4.	Eksporta kontrole un konkurētspēja — konkurences izkropļojumi un globālu vienlīdzīgu konkurences apstākļu iespējas.....	14
6.	ES eksporta kontrole mainīgā pasaulē — eksporta kontroles politikas pārskatīšana	15
6.1.	Sabiedriskā apspriešana par eksporta kontroli	15
6.2.	ES eksporta kontroles režīma turpmākā attīstība	15
6.3.	ES eksporta kontroles politikas pārskatīšana – turpmākie pasākumi.....	16
	I pielikums. Akronīmu saraksts.....	17

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

par Regulas (EK) Nr. 428/2009, ar ko izveido Kopienas režimu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības un tranzīta kontrolei, īstenošanu

1. IEVADS

Divējāda lietojuma preču un tehnoloģiju eksporta kontrolei ir svarīga nozīme cīņā pret masu iznīcināšanas ieroču (turpmāk — MII) un parasto ieroču izplatīšanu, turklāt šī kontrole būtiski veicina reģionālo un starptautisko drošību un stabilitāti. Ar Regulu (EK) Nr. 428/2009, ar ko izveido Kopienas režimu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības un tranzīta kontrolei (turpmāk — regula), īsteno starptautiskas saistības saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes (turpmāk — ANO DP) Rezolūciju 1540 (2004. gads), tādas starptautiskas vienošanās kā Ķīmisko ieroču konvencija (turpmāk — *CWC*) un Kodolieroču neizplatīšanas līgums (turpmāk — *KNL*) un daudzpusējus eksporta kontroles režīmus, piemēram, Vasenāras mehānismu, Kodolmateriālu piegādātāju valstu grupu (turpmāk — *NSG*), Austrālijas grupu un Raķešu tehnoloģiju kontroles režīmu (turpmāk — *MTCR*).

ES eksporta kontroles sistēmu izveidoja 1990. gados saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 3381/94 un Lēmumu 94/942/KĀDP un būtiski nostiprināja, pieņemot Regulu (EK) Nr. 1334/2000. Ar Regulu (EK) Nr. 428/2009 ES eksporta kontroles režīmā ieviesa ievērojamus uzlabojumus, it sevišķi reaģējot uz ES 2003. gada decembra stratēģiju pret MII izplatīšanu un ņemot vērā eksportētāju un nozares ziņojumus. Regula paredz divējāda lietojuma preču brīvu apriti ES ar dažiem izņēmumiem un nosaka pamatprincipus un kopīgus noteikumus divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības un tranzīta kontrolei saistībā ar kopējo tirdzniecības politiku. Tāpat regulā paredzēta administratīva sadarbība un saskaņoti politikas virzieni un instrumenti īstenošanai un piemērošanai. Regula ir tieši piemērojama „eksportētājiem”, bet ir vajadzīgi daži papildu īstenošanas pasākumi no ES dalībvalstu puses saskaņā ar „hibrīdsistēmu”, kas paredz, ka valsts kompetentās iestādes it sevišķi ir atbildīgas par licencēšanas lēmumiem.

Regulas (EK) Nr. 428/2009, kas grozīta ar Regulu (ES) Nr. 1232/2011, 25. pantā Komisija ir aicināta reizi trīs gados iesniegt Eiropas Parlamentam un Padomei „visaptverošu īstenošanas un ietekmes novērtējuma ziņojumu”, vajadzības gadījumā ietverot priekšlikumus grozījumiem. Regulas 25. panta 3. punktā ir noteikts, ka atsevišķās ziņojuma sadaļās aplūko divējāda lietojuma preču koordinācijas grupas (turpmāk — *DUCG*) darbību, informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm un Komisiju paredzētas drošas un kodētas sistēmas ieviešanu, kā arī 15. panta 1. un 2. punkta īstenošanu attiecībā uz kontroles sarakstu atjauninājumiem un 24. panta īstenošanu attiecībā uz valstu sankcijām regulas pārkāpumu gadījumā. Turklāt 25. panta 4. punktā ir noteikts, ka ne vēlāk kā 2013. gada 31. decembrī Komisija sniedz ziņojumu par vispārēju eksporta atļauju ieviešanu saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1232/2011. Regulas 25. pantā ir norādīts, ka dalībvalstis Komisijai dara zināmu visu informāciju, kas vajadzīga šā ziņojuma sagatavošanai. Šajā ziņojumā ir sniegta informācija par regulas īstenošanu un ietekmi kopš tās pieņemšanas līdz 2013. gada sākumam, tādējādi būtībā ietverot 2010., 2011. un 2012. gadu.

2. TIESISKĀ REGULĒJUMA ATTĪSTĪBA

Padomes Regulu (EK) Nr. 428/2009 pieņēma 2009. gada 5. maijā, un tā stājās spēkā 2009. gada 27. augustā. Ar to atcēla Regulu (EK) Nr. 1334/2000. Stājoties spēkā Lisabonas

līgumam, kā arī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk — LESD) 207. panta 2. punktu tika izmainīta regulas grozīšanas procedūra un stājās spēkā parastā likumdošanas procedūra.

2.1. Grozījumi Regulā (EK) Nr. 428/2009

Pārskata periodā regulu grozīja divas reizes:

- ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1232/2011 ieviesa 5 jaunas ES vispārējās eksporta atļaujas (turpmāk — *EUGEA*) divējāda lietojuma preču eksportēšanai uz konkrētiem galamērķiem, lai veicinātu nozares konkurētspēju un nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem ES eksportētājiem; pienācīgi ņemot vērā saistītos riskus, jaunās *EUGEA* tādējādi atvieglo telekomunikāciju aprīkojuma un ķīmisko vielu eksportu uz konkrētiem galamērķiem, kā arī konkrētu preču eksportu pēc remonta/aizstāšanas un pagaidu izstādēm gadatirgos; saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1232/2011 arī grozīja regulas 25. pantu un ieviesa stingrākus noteikumus attiecībā uz ziņojumiem un pārredzamību;
- ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 19. aprīļa Regulu (ES) Nr. 388/2012¹ atjaunināja ES kontroles sarakstu regulas I pielikumā un ieviesa labojumus, par kuriem bija panākta vienošanās saistībā ar daudzpusējiem eksporta kontroles režīmiem 2009. un 2010. gadā; labojumi ietver kontroles apturēšanu attiecībā uz konkrētām precēm un grozījumus preču aprakstā un definīcijās; jaunais atjauninātais un konsolidētais ES kontroles saraksts stājās spēkā 2012. gada 15. jūnijā, tādējādi ļaujot ES pildīt savas starptautiskās saistības attiecībā uz eksporta kontroli un palīdzot ES eksportētājiem gadījumos, kad kontroles parametri bija padarīti elastīgāki.

Turklāt, ņemot vērā regulas 15. pantu, kurā noteikts, ka ES kontroles saraksts ir regulāri jāatjaunina atbilstīgi izmaiņām, par kurām panākta vienošanās saistībā ar daudzpusējiem režīmiem, Komisija 2011. gada 7. novembrī pieņēma regulas grozījumu priekšlikumu, kas paredz ES kontroles saraksta atjaunināšanas pienākumu deleģēt Komisijai (deleģētie akti)². Priekšlikums arī paredzēja Komisijai deleģēt pienākumu grozīt regulas II pielikumu, reaģējot uz apstākļu izmaiņām, un svītrot konkrētus galamērķus un/vai preces no *EUGEA* piemērošanas jomas. Eiropas Parlaments savu nostāju pieņēma pirmajā lasījumā 2012. gada oktobrī, bet šis tiesību akta priekšlikums joprojām tiek apspriests, un to paredzēts noslēgt pirms 2014. gada aprīļa.

Tiesiskā regulējuma turpmāka attīstība joprojām ir izskatīšanai atklāts jautājums. Tādējādi, pieņemot regulu, Padome un Komisija paziņoja, ka to preču sarakstu, kam vajadzīga licence pārvadājumiem ES iekšienē, novērtēs, paturot prātā *Euratom* līguma (kodolenerģētikas kopējais tirgus) II sadaļas 9. nodaļas principus un LESD 36. pantu. Vēlāk, pieņemot Regulu (ES) Nr. 1232/2011, Komisija paziņoja, ka plānots izvērtēt iespēju attiecībā uz zemas vērtības sūtījumiem *EUGEA* ieviest līdz 2013. gada beigām³. Šos jautājumus pašlaik apsver saistībā ar notiekošo eksporta kontroles politikas pārskatīšanu, un 2013. gada sākumā izveidoja neoficiālu darba grupu, lai izskatītu pārvadājumu kontrolei pakļauto preču sarakstu un kontroles modalitātes.

¹ OV L 129, 16.5.2012., 12. lpp.

² COM(2011) 704 galīgā redakcija.

³ Komisijas paziņojums un Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas paziņojums par zemas vērtības sūtījumiem, kas pievienots Regulai (ES) Nr. 1232/2011.

2.2. Valstu īstenošanas pasākumi

Visa regula ir saistoša un tieši piemērojama visās dalībvalstīs, tomēr tā arī paredz, ka dalībvalstīm būtu jāpiemēro pasākumi, lai īstenotu konkrētus noteikumus, un ka informācija par šiem pasākumiem būtu jāpublicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Dalībvalstu paziņojumi tika publicēti 2012. gada 6. martā⁴, un tie sniedz pārskatu par dalībvalstu īstenojamiem pasākumiem saistībā ar, piemēram, starpniecības kontroles paplašināšanu, tranzīta kontroles piemērošanu, kontroles paplašināšanu, lai ietvertu sarakstā neuzskaitītas preces sabiedrības drošības un cilvēktiesību apsvērumu dēļ, valsts vispārēju eksporta atļauju ieviešanu un kontroles piemērošanu pārvadājumiem ES attiecībā uz sarakstā neuzskaitītām precēm, kā arī sniedz informāciju par valsts eksporta kontroles iestādēm. Turklāt 2012. gada 19. septembrī publicētā paziņojumā⁵ darīts zināms, ka Itālija sabiedrības drošības un cilvēktiesību apsvērumu dēļ uzliek par pienākumu saņemt īpašu valsts atļauju konkrētu I pielikumā neuzskaitītu telekomunikāciju preču eksportam uz Sīriju. Arī par valsts īstenošanas pasākumiem attiecībā uz dalībvalstu izraudzītajiem nosacījumiem un prasībām *EUGEA* izmantošanai jāinformē, publicējot paziņojumu.

2.3. Ziņojums par ES vispārējo eksporta atļauju ieviešanu

Ņemot vērā Regulu (ES) Nr. 1232/2011 un pienācīgi ņemot vērā grozītās regulas 25. panta 4. punktu, divējāda lietojuma preču koordinācijas grupa apņēmas novērtēt jaunieviesto *EUGEA* īstenošanu. Kā norādīts iepriekš, publicēšanas vajadzībām *Oficiālajā Vēstnesī* tika apkopota informācija par izmantošanas nosacījumiem un prasībām. Turklāt apspriešanās ar kompetentajām iestādēm ļāva izdarīt šādus secinājumus:

- attiecībā uz izmantošanas nosacījumiem un prasībām vairums dalībvalstu ir ieviesušas reģistrācijas prasības un arī pieprasa *a posteriori* paziņošanu pēc pirmās izmantošanas, lai gan dažas dalībvalstis pieprasa iepriekšēju paziņošanu; vairums dalībvalstu pieprasa eksportētāja informāciju, preces aprakstu un kategoriju, darījumu vērtību un apjomu, galamērķi un tiešā lietotāja informāciju; dažas dalībvalstis arī izmanto attiecīgos muitas datus; turklāt vairums dalībvalstu ir ieviesušas regulāru ziņojumu sniegšanas prasības, lai gan ziņojumu biežums atšķiras, un dažas dalībvalstis pat ir noteikušas datu reģistrēšanas un revīzijas pienākumus;
- kopā kompetentās iestādes ir saņēmušas vairāk nekā 4000 paziņojumu par *EUGEA* izmantošanu, un tiek lēsts, ka aptuveni 3500 uzņēmumu izmanto *EUGEA*; ekonomikas dalībnieki izmanto visas *EUGEA*, lai gan *EUGEA* 001 tiek izmantota visbiežāk; ekonomikas dalībnieki izmanto *EUGEA* gandrīz visās dalībvalstīs, bet ekonomikas dalībnieki dažās dalībvalstīs vēl nav izmantojuši jaunās *EUGEA*, ko ieviesa 2011. gadā;
- ar *EUGEA* eksportē gandrīz visas divējāda lietojuma preču kategorijas dažādās nozarēs, tostarp „tradicionālajās” divējāda lietojuma preču nozarēs, piemēram, aviācijā, programmatūras un elektronikas nozarē, bet arī citās nozarēs, piemēram, pārtikas vai celulozes un papīra rūpniecībā;
- eksports ar *EUGEA* lielākoties paredzēts ASV un citām „ES001 valstīm” (Austrālijai, Kanādai, Japānai, Šveicei, Norvēģijai, Jaunzēlandei), bet *EUGEA* var izmantot arī citiem galamērķiem, piemēram, Brazīlijai, Ķīnai, Dienvidkorejai, Krievijas Federācijai, Dienvidāfrikai un Turcijai.

⁴ OV C 67, 6.3.2012., 1. lpp.

⁵ OV C 283, 19.9.2012., 4. lpp.

3. REGULAS ĪSTENOŠANA — PAŠREIZĒJĀ SITUĀCIJA

3.1. Divējāda lietojuma preču koordinācijas grupas darbības

Ar regulas 23. pantu tiek izveidota divējāda lietojuma preču koordinācijas grupa (turpmāk — *DUCG*), kas apvieno ekspertus no Komisijas un dalībvalstīm, lai izskatītu jebkādas jautājumus, kuri attiecas uz eksporta kontroles piemērošanu, un praktiski uzlabotu tās konsekvenci un efektivitāti visā ES. *DUCG* nodrošina unikālu forumu labākās prakses un informācijas apmaiņai starp eksporta kontroles amatpersonām un eksporta kontroles aģentūru „ES tīkla” pamats. Pārskata periodā *DUCG* regulāri sanāca kopā. Kopš regulas stāšanās spēkā ir notikušas 16 sanāksmes. *DUCG* organizēja diskusijas par vairākiem aktuāliem jautājumiem attiecībā uz regulas īstenošanu, piemēram, dalībvalstu pieejas *EUGEA* un valstu vispārējo eksporta atļauju (turpmāk — *NGEA*) jomā, eksporta kontrole pētniecības nozarē utt. *DUCG* arī nodrošināja forumu apspriedēm par kontroles piemērošanas konkrētiem gadījumiem, arī attiecībā uz problēmām, par kurām ziņojusi nozare, piemēram, par gāzturbīnu eksportu uz konkrētiem galamērķiem, grafīta un oglekļa komponentu eksportu utt.

DUCG regulāri rīko kopīgas sanāksmes ar ieinteresētajām personām, it sevišķi jāmin 2 kopīgas sanāksmes ar muitas amatpersonām 2010. gada oktobrī un 2011. gada septembrī, kurās uzmanību koncentrēja uz informācijas apmaiņu starp licencēšanas un muitas iestādēm, lai izvairītos no novirzīšanas un nelikumīga eksporta. *DUCG* arī reizēm rīko kopīgas sanāksmes ar nozares pārstāvjiem, piemēram, 2013. gada februāra kopīgais seminārs ar Eiropas Kodolenerģētikas forumu, lai apspriestu kodolenerģijas eksporta kontroli un izskatītu nozares bažas par saistītajām atbilstības izmaksām, konkurences izkropļojumiem un kodolpreču un kodoltehnoloģiju pārvadājumiem ES iekšienē.

Turklāt *DUCG* ir arī apspriedusi iespējas, kā nostiprināt tehniskās spējas un specializētās zināšanas, kas ir svarīgas licencēšanas procesā un piemērošanā uz robežām. Ir vairākas valsts eksporta kontroles mācību iniciatīvas, un Komisijas Kopīgais pētniecības centrs, sadarbojoties ar valsts ekspertiem no ES un ASV, ir arī organizējis tehniskos seminārus eksporta kontroles licencēšanas amatpersonām un tehniskajiem ekspertiem. Šajā kontekstā *DUCG* rīkoja izmēģinājuma mācības, lai sagatavotu iespējamai turpmākai izmantošanai Eiropas Savienībā strukturētu eksporta kontroles mācību programmu, kas būtu galvenokārt paredzēta licencēšanas, muitas un tehniskajiem ekspertiem, kā arī attiecīgajām valdības amatpersonām (ārlietas, aizsardzība, izlūkdati).

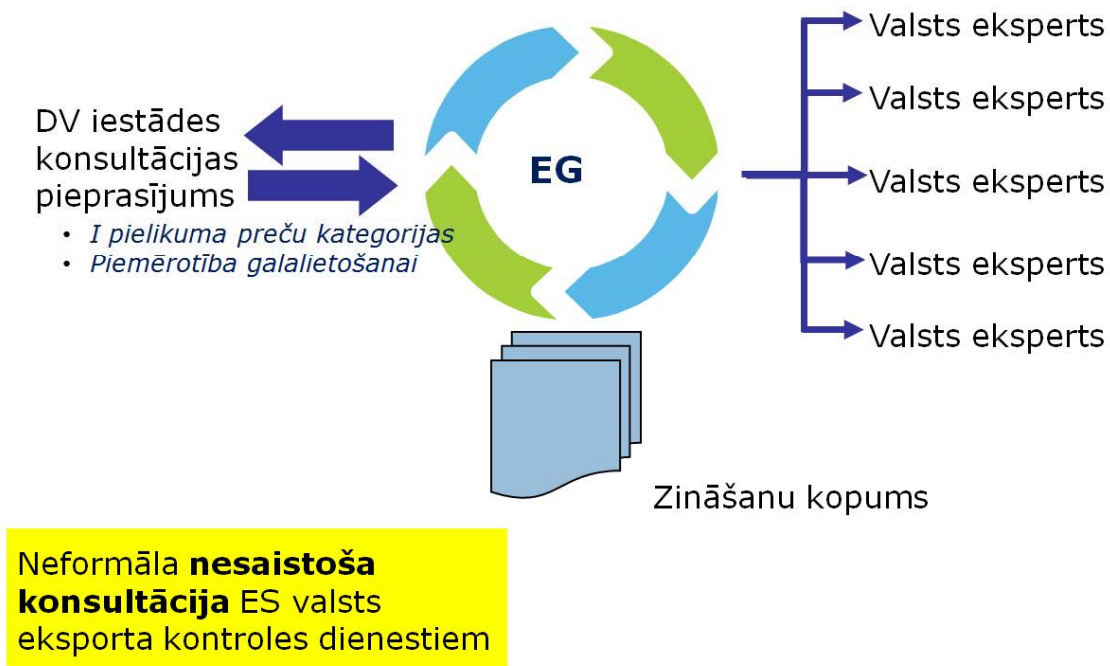
3.2. ES pamatnostādnes par divējāda lietojuma preču eksporta kontroli

DUCG ir izstrādājusi „ES pamatnostādnes par divējāda lietojuma preču eksporta kontroli”, lai atbalstītu eksporta kontroles pasākumu praktisko īstenošanu un it sevišķi paskaidrotu dažādās konsultāciju un informācijas apmaiņas procedūras, kas paredzētas regulā. ES pamatnostādnes pašlaik ir paredzētas dalībvalstu eksporta kontroles iestāžu oficiālai izmantošanai, tās nav juridiski saistošas un nav paredzētas publiskošanai. ES pamatnostādnes ir dinamisks dokuments, ko regulāri atjauninās un paplašinās, lai reaģētu uz vajadzību attīstību un apstākļu maiņu.

Pēc tam, kad 2010. gadā Komisija veica apsekojumu, *DUCG* izstrādāja pamatnostādnes, lai izveidotu „ekspertu grupu”⁶, t. i., strukturētu mehānismu dažādās dalībvalstīs pieejamo specializēto zināšanu savstarpējai apmaiņai, lai tās varētu izmantot ikviens un lai veicinātu konsekvētu kontroles lēmumu pieņemšanu. Pamatnostādnēs iekļauti standartizēti paraugi un procedūras nesaistošu konsultāciju brīvprātīgai sniegšanai kompetentajām iestādēm par tādiem ārkārtīgi tehniskiem jautājumiem kā preču kategorijas un klasifikācija.

⁶ Ekspertu grupu sākotnēji izveidoja, reaģējot uz 2004. gada salīdzinošās izvērtēšanas ieteikumu, un vēlāk to noteica par oficiālu grupu un nostiprināja, ņemot vērā pieaugošo pieprasījumu.

ES divējāda lietojuma preču ekspertu grupa (EG)

1. attēls. ES divējāda lietojuma preču ekspertu grupas koncepcija

3.3. Salīdzinošās izvērtēšanas apmeklējumi

Salīdzinošās izvērtēšanas apmeklējumi, ko kopīgi organizēja Komisija un ES prezidentūra, ir vēl viens svarīgs ES eksporta kontroles tīkla elements un sniedz iespēju plašai informācijas apmaiņai, koncentrējot uzmanību uz konkrētu eksporta kontroles jautājumu. Kopā pārskata periodā tika organizēti seši salīdzinošās izvērtēšanas apmeklējumi, kas bija veltīti, piemēram, pārvadājumu ES iekšienē kontrolei, visaptverošas kontroles piemērošanai, tehnoloģiju nemateriālai nodošanai, informācijas kontrolei un sakaru aprīkojumam.

3.4. Informācijas apmaiņa un drošas un kodētas elektroniskās sistēmas ieviešana

Divējāda lietojuma preču elektronisko sistēmu (turpmāk — *DUEs*), kas ir Komisijas pārzināta droša elektroniskā sistēma informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm, atklāja 2011. gada janvārī, un 2012. gada jūnijā tā darbojās pilnībā; sistēmai piekļūst un to aktīvi izmanto visas dalībvalstis. Kopš tā laika ir izstrādātas jaunas versijas, ieviešot papildu funkcijas un uzlabojumus, tostarp, piemēram, iespēju ievadīt informāciju par divējāda lietojuma preču atteikumiem, apmainīties ar dokumentiem bibliotēkā vai veikt pilnu datu eksportēšanu. *DUCG* nepārtraukti pilnveido *DUEs*, lai nodrošinātu efektīvu informācijas apmaiņu starp eksporta kontroles iestādēm un Komisiju, piemēram, lai ietvertu funkcijas, kas vajadzīgas saistībā ar tādu jaunu tiesību aktu pieņemšanu kā Regula (ES) Nr. 1232/2011 vai ar ierobežojošiem pasākumiem (sankcijām) attiecībā uz divējāda lietojuma preču tirdzniecību. Ir arī uzsāktas diskusijas par *DUEs* iespējamu paplašināšanu, lai ietvertu ieroču eksporta atteikumus saskaņā ar Padomes Kopējo nostāju 2008/944/KĀDP un preču eksportu, kurš atteikts saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1236/2005 par tādu preču tirdzniecību, ko varētu izmantot nāvessoda izpildei, spīdzināšanai vai citādi nežēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai.

Papildus *DUES* kompetentās iestādes atsevišķos gadījumos arī izveido tiešu sadarbību saistībā ar konkrētām lietām, izmantojot ES eksporta kontroles tīkla kontaktpunktus, un dažas kompetentās iestādes ir īstenojušas īpašus pasākumus atbilstīgi 19. panta 1. un 2. punktam informācijas apmaiņai, arī, piemēram, par darījumu datiem.

DUCG apsprieda un veicināja elektronisko licencēšanas sistēmu ieviešanu kompetentajās iestādēs, jo šādas sistēmas vienkāršo licencēšanas procesu un saīsina apstrādes laiku, vienlaikus ļaujot labāk uzraudzīt licencēšanas procedūras un nodrošinot uzlabotu koordināciju ar pārvaldi. Kopā patlaban elektroniskās sistēmas ir ieviestas 8 dalībvalstīs, savukārt 6 dalībvalstis strādā, lai šādas sistēmas ieviestu 2012. un 2013. gadā, un 3 dalībvalstis veic sagatavošanās pasākumus.

3.5. Pārredzamība un dialogs ar nozares un akadēmisko aprindu pārstāvjiem

Ņemot vērā 23. panta 2. punktu, Komisija ir organizējusi regulāras sanāksmes ar nozares pārstāvjiem. Komisija 2010. gadā rīkoja nozares forumu un 2011. gadā organizēja eksportētāju konferenci, sapulcējot vairāk nekā 200 dalībnieku no nozares, akadēmiskajām aprindām, valsts sektora iestādēm un ES iestādēm, lai vairotu informētību par jaunajām *EUGEA* un zaļās grāmatas sabiedriskās apspriešanas uzsākšanu. Pēc Komisijas dienestu darba dokumenta (SWD (2013)7) pieņemšanas, kurā būs ietverti secinājumi, kas gūti no publiskajām debatēm, kuras organizēja saistībā ar zaļo grāmatu, 2013. gadā Komisija kopā ar Īrijas prezidentūru organizē stratēģisku konferenci par eksporta kontroli, lai nodrošinātu forumu ES eksporta kontroles sistēmas pārskatīšanas prioritāšu apspriešanai.

Kompetentās iestādes īsteno svarīgus nozares informatīvos pasākumus un nodrošina pēc iespējas plašāku informāciju ekonomikas, akadēmisko aprindu un citām ieinteresētajām personām posmā pirms licencēšanas, lai vairotu informētību par divējāda lietojuma preču atbildīgu tirdzniecību. Kompetentās iestādes galvenokārt sniedz informāciju savās tīmekļa vietnēs un dažreiz ar informatīviem izdevumiem, bet parasti arī uztur tiešu saziņu ar operatoriem un regulāri organizē vai nu vispārīgas informatīvas sesijas, proti, eksporta kontroles dienu, vai īpašus seminārus operatoriem. Dažas iestādes izdod īpašas norādes atbilstoši 19. panta 5. punktam, piemēram, brošūras par iekšējām atbilstības programmām (turpmāk — *ICP*), tehnoloģiju nemateriālu nodošanu un starpniecību, savukārt citas nodrošina eksporta kontroles rokasgrāmatu.

Dažas kompetentās iestādes par divējāda lietojuma preču tirdzniecību informē valstu parlamentus, un dažās dalībvalstīs šī informācija ir plaši pieejama.

3.6. Eksporta kontroles uzraudzība un piemērošana

Komisija veicina eksporta kontroles efektīvu piemērošanu ES ar dažādām atbalsta darbībām, piemēram, sagatavojot „atbilstības tabulu”, kura sasaista muitas kodus ar divējāda lietojuma preču klasifikāciju, ietverot eksporta kontroles parametrus ES muitas tarifu tiešsaistes datubāzē *TARIC* un muitas riska novērtējumus, kā arī informētības par eksporta kontroli moduļus Komisijas Kopīgā pētniecības centra piedāvātajās mācībās, piemēram, robezsargiem.

Savukārt dalībvalstīm, ņemot vērā regulu, ir jānosaka iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas, kas piemērojamas eksporta kontroles pārkāpumiem. Dalībvalstis ir ieviesušas virkni dažādu valsts administratīvo sankciju un kriminālsankciju, kas parasti ietver sodanaudas un preču konfiskāciju, kā arī apcietinājumu.

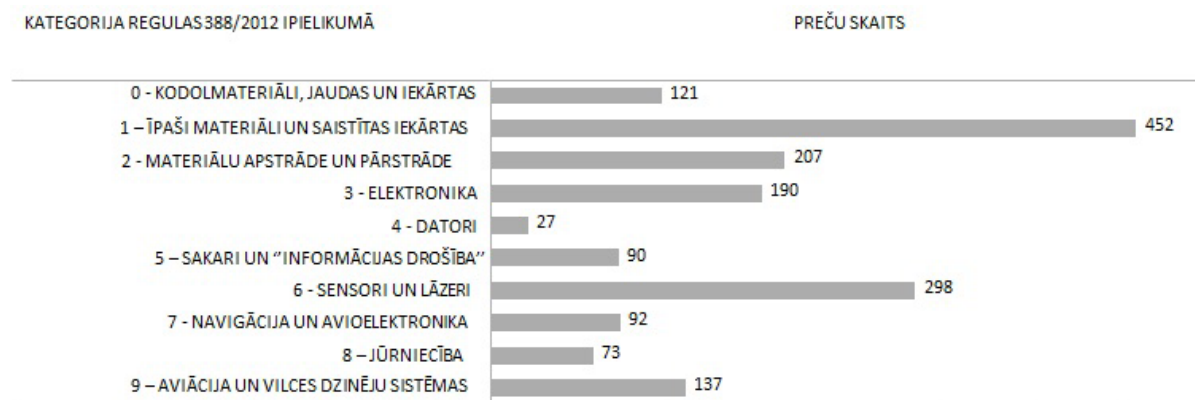
Valsts iestādes pirmkārt ir atbildīgas par eksporta kontroles piemērošanu. Pārskata periodā tika ziņots par nelielu skaitu pārkāpumu, piemēram, par preču nelicencētu eksportu, par kuriem piemēroja sodanaudas un/vai konfiscēja preces, taču dažas lietas ir nodotas tiesai.

4. ES EKSPORTA KONTROLE — SVARĪGĀKIE DATI

Ir grūti iegūt uzticamu informāciju par divējāda lietojuma preču eksportu, jo nav konkrētas atbilstīgās ekonomikas nozares, kā arī līdz šim nav izstrādāta īpaša metodika, lai reģistrētu datus un aprēķinātu statistiku par divējāda lietojuma preču tirdzniecību. Tomēr Komisija un dalībvalstis apkopo datus, kas ļauj aptuveni *aplēst* divējāda lietojuma preču eksporta apjomu, pamatojoties, no vienas puses, uz muitā uzrādītajām precēm, kas identificētas pēc *atbilstības tabulas*, kura *ietver* divējāda lietojuma preces, un, no otras puses, uz kompetento iestāžu apkopotiem īpašiem datiem. Jāatzīmē, ka turpmāk sniegtās eksporta apjoma aplēses neietver pakalpojumus un tehnoloģiju nemateriālu nodošanu, kas saistīta ar divējāda lietojuma preču tirdzniecību.

4.1. ES divējāda lietojuma preču tirdzniecība — preces un galamērķi

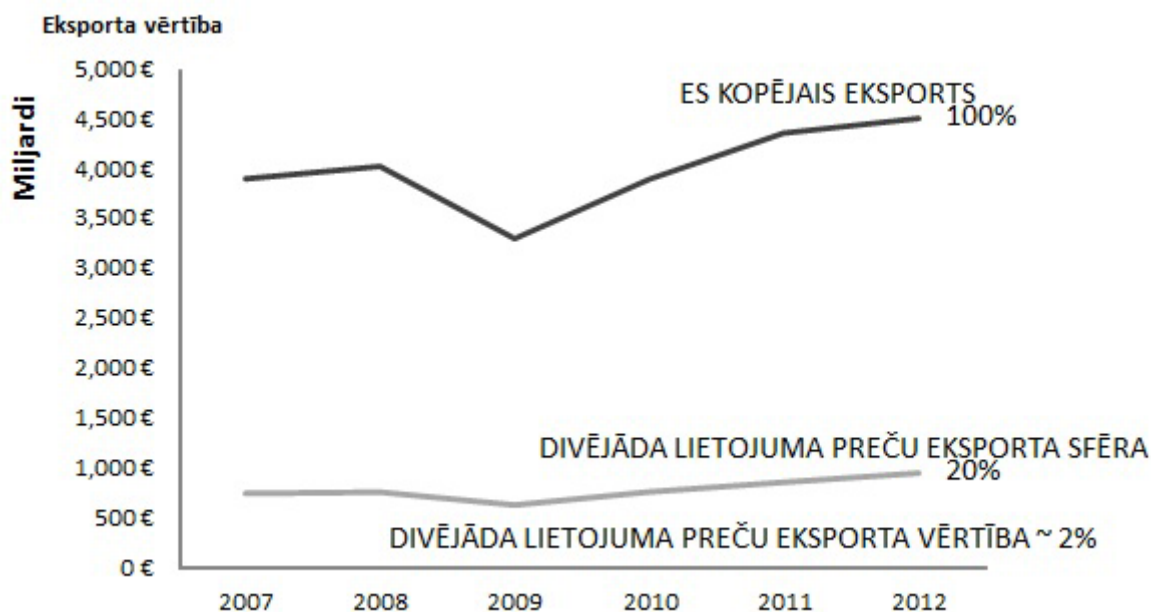
Regulu pirmkārt piemēro aptuveni 1600 to divējāda lietojuma preču eksportam, kuras uzskaitītas I pielikuma ES kontroles sarakstā (atjaunināts 2012. gadā) un kuras iedalītas 10 kategorijās (2. attēls).

2. attēls. I pielikumā ietverto kategorijās iedalīto divējāda lietojuma preču skaits

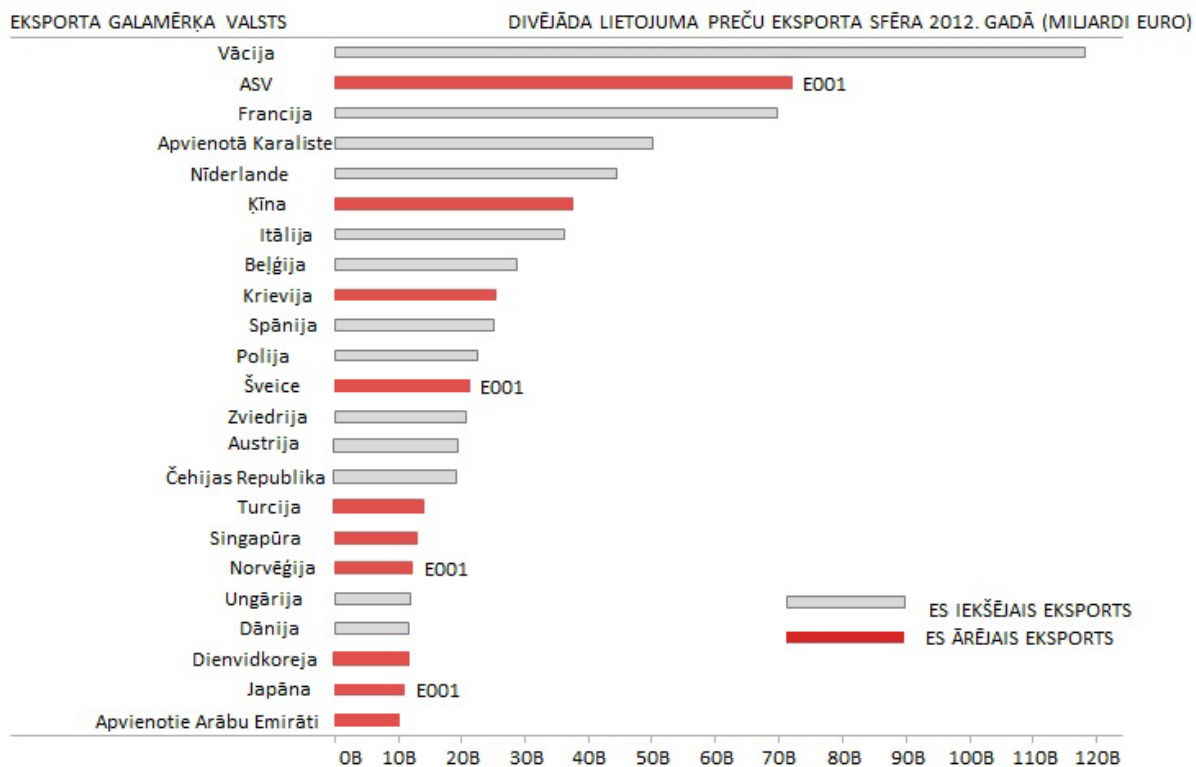
Šīs divējāda lietojuma preces atbilst aptuveni 1000 muitas klasifikācijas precēm⁷, tostarp ķīmiskās vielas, metāla un nemetāla minerālu produkti, datori, elektronikas un optiskie produkti, elektroaprīkojums, iekārtas, transportlīdzekļi un transporta aprīkojums utt., un parasti ietilpst šīs lielās, dažādo preču sfēras augsto tehnoloģiju daļā. Tiek lēsts, ka, lai gan divējāda lietojuma preču kontrolētā eksporta vērtība veido aptuveni 2 % no kopējā eksporta, kontrole netieši ietekmē „eksporta sfēru”, kas aptver aptuveni 20 % no kopējā eksporta (3. attēls).

⁷ No visām šīm precēm tikai mazai daļai piemēro eksporta kontroli, un divējāda lietojuma preces parasti ietilpst šīs plašās, dažādo preču sfēras augsto tehnoloģiju daļā, ko šajā dokumentā sauc par *divējāda lietojuma preču eksporta sfēru*, lai norādītu, ka ES kontroles sarakstā esošo preču tirdzniecība notiek šīs preču *sfēras ietvaros*, bet ka saraksts un šī sfēra nav identiski. Komisijas Kopīgā pētniecības centra mērījumi, pamatojoties uz Eurostat COMEXT datubāzi, sniedz stabilas aplēses par „divējāda lietojuma preču eksporta sfēru”, kas veido aptuveni 20 % no ES kopējā eksporta (ietverot tirdzniecību ES iekšienē).

3. attēls. Divējāda lietojuma preču eksporta aplēstā vērtība salīdzinājumā ar „divējāda lietojuma preču eksporta sfēru” un kopējo eksportu

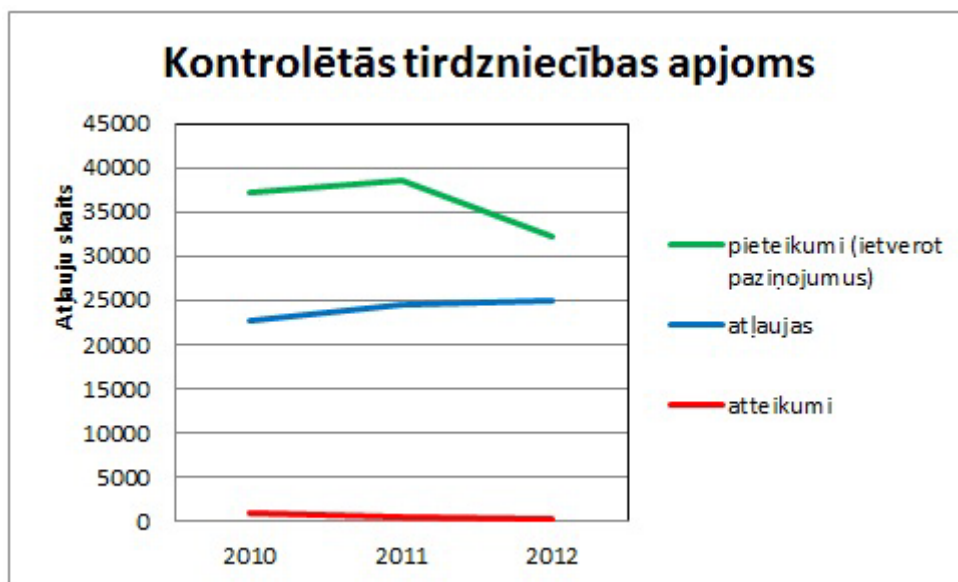
Liela divējāda lietojuma preču eksporta sfēras daļa attiecas uz tirdzniecību ES iekšienē vai eksportu uz „E001 valstīm”, kam izmanto vispārējas eksporta atļaujas. Tas atspoguļo attiecīgo preču ES eksporta tirgus struktūru, kā arī tirdzniecības sekmēšanu ar *EUGEA* (4. punkts).

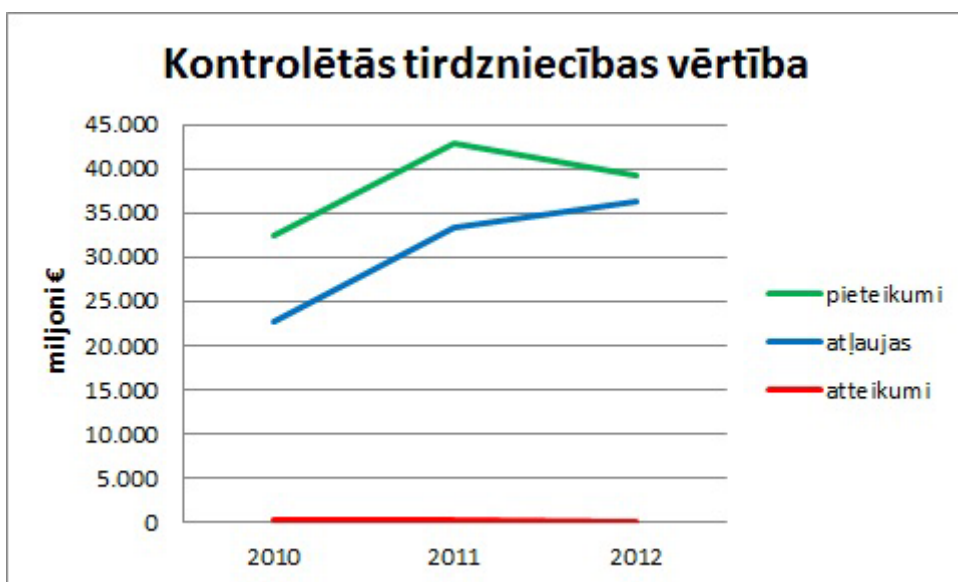
4. attēls. Galamērķa valstis ES divējāda lietojuma preču eksporta sfērai 2012. gadā

4.2. Pieteikumi, licences un atteikumi

DUCG ir apmainījies ar informāciju un apkopojusi datus par kontrolētu preču tirdzniecību, lai uzlabotu izpratni par eksporta kontroli un tās ietekmi uz ekonomiku. Daži pārskata periodam apkopotie dati ir izklāstīti turpmāk, tomēr jāatzīmē, ka ne visas dalībvalstis apkopo visus datus. Tādējādi turpmāk sniegtā informācija atspoguļo kopējo daudzumu un vērtības aptuvenas aplēses atbilstoši tikai tiem datiem, kas bija pieejami šā ziņojuma sagatavošanas laikā.

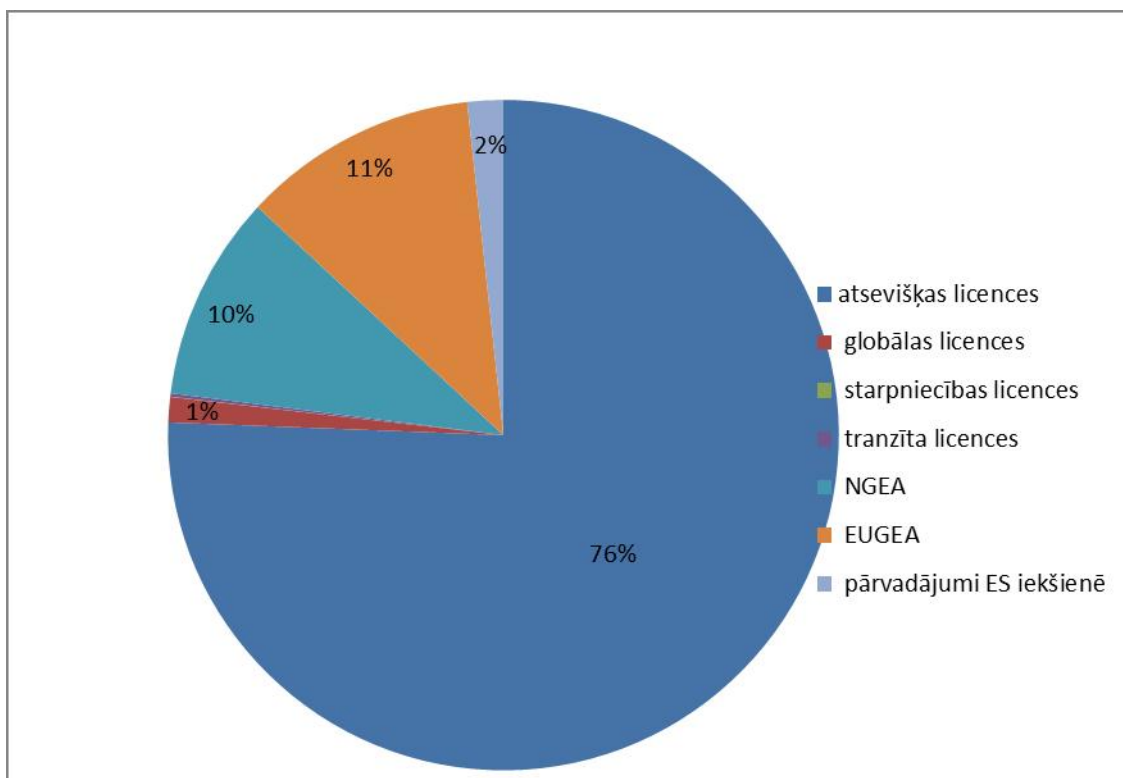
5. attēls. Atļauju un atteikumu skaits 2010., 2011. un 2012. gadā⁸

6. attēls. Atļauju un atteikumu vērtība 2010., 2011. un 2012. gadā (milj. EUR)

⁸

Pieteikumu rādītāju samazinājuma (apjoms 5. attēlā un vērtība 6. attēlā) iemesls ir datu neprecizitāte, jo ziņojuma sagatavošanas laikā vēl nebija pieejami visi 2012. gada dati. Jāievēro arī tas, ka pieteikumi ne vienmēr ir atļauju un atteikumu summa, jo vairākus pieteikumus var atsaukt un daži pieteikumi var netikt pabeigti viena un tā paša gada laikā.

7. attēls. Licenču un atļauju salīdzināms skaits katrā kategorijā (2011. gada dati)

Kopā pieteikumi patlaban pārsniedz EUR 30 miljardus gadā un veido aptuveni 2,5 % no ES ārējās tirdzniecības, savukārt aptuveni 3500 aktīvi atteikumi veido aptuveni 0,01 % no ES kopējās ārējās tirdzniecības⁹. Tomēr datu aplēses liecina, ka pēdējo gadu laikā kontrolētā tirdzniecība ir ievērojami pieaugusi. Savukārt atteikumu skaits, šķiet, šajā periodā ir samazinājies¹⁰.

5. ES EKSPORTA KONTROLE — IETEKME UZ DROŠĪBU UN TIRDZniecību

Atbilstoši Regulas (EK) Nr. 428/2009 grozītās redakcijas 25. panta 2. Punktam, kurā noteikts, ka Komisijai jāsniedz visaptverošs īstenošanas un ietekmes novērtējums, ziņojumā par sabiedrisko apspriešanu (2013. gada janvāra SWD (2013)7) ir ietverta ieinteresēto personu sniegta svarīga informācija par eksporta kontroles ietekmi uz drošību un tirdzniecību. Ieinteresēto personu šajā saistībā sniegtā informācija ir izklāstīta turpmāk.

5.1. Eksporta kontrole — svarīgs instruments drošības veicināšanai globalizētā daudzpolārā pasaulē

Ieinteresētās personas atzīst, ka eksporta kontrole kā ar drošību saistīts tirdzniecības instruments joprojām un vairāk kā jebkad ir starptautisko neizplatīšanas centienu svarīgākais elements un ka šī kontrole ir jāpielāgo drošības risku un apdraudējumu pārmaiņām, tostarp dažādiem terorisma veidiem un dažu valstu un nevalstisku dalībnieku centieniem iegūt masu

⁹ Šis skaitlis attiecas uz kopējo tādu atteikumu skaitu, kuri ir spēkā pārskata perioda beigās, tostarp uz agrāk izdotiem atteikumiem. Savukārt 5. un 6. attēlā ietvertie dati attiecas uz apmēram 1700 atteikumiem, kas izdoti pārskata periodā.

¹⁰ Jāatzīmē, ka to varētu attiecināt uz dažādiem faktoriem, tostarp uzņēmumu labāku informētību par kritiskiem gadījumiem, aizliegumu režīmu (sankciju) ieviešanu utt.

iznīcināšanas ieročus un attiecīgo nesējtehnoloģiju un bruņojumu. Dažas ieinteresētās personas arī argumentē, ka eksporta kontrole ir jāpielāgo politiskām problēmām un mainīgajiem ES ārpolitikas mērķiem, piemēram, saistībā ar Arābu pavasari un strauji mainīgo ģeopolitisko vidi vai ar tāda veida cilvēktiesību pārkāpumiem despotiskos režīmos, kad valsts kontrolē informācijas un komunikāciju tehnoloģijas.

Ieinteresētās personas ir konstatējušas vairākas eksporta kontroles politikas problēmas. Tās saistītas ar jaunietekmes valstu pieaugošajām inovācijas un ražošanas spējām un izrietošo paaugstināta riska produktu pieejamību ārvalstīs, starptautiskiem uzņēmumiem un rūpnieciskajiem procesiem pasaules mēroga ražošanas tīklos un piegādes ķēdēs, kā arī globalizāciju un pieaugošo tirdzniecības apmēru. Tehnoloģiju un zinātniskās attīstības straujā izplatība un zināšanu mobilitāte, jaunu un progresīvu revolucionāru tehnoloģiju, piemēram, mākoņdatošana, kiberrīki un divējāda lietojuma pētījumi dzīvības zinātņu jomā, rašanās vēl vairāk sarežģī eksporta kontroli.

5.2. Grūti definējamā „divējāda lietojuma preču nozare” — Eiropas inovācijas un konkurētspējas atslēga

Ieinteresētās personas kopumā piekrīt, ka divējāda lietojuma preču eksportam ir lielāka nozīme ES ekonomikā, nekā to šķietami norāda kontrolēto darījumu īpatsvars, jo šis eksports būtiski ietekmē ES ekonomikas svarīgākās nozares. Faktiski divējāda lietojuma preču kontrole ietekmē pētniecību un izstrādi, kā arī ražošanu un tirdzniecību daudzās civilās ražošanas nozarēs, piemēram, enerģētikas (kodolenerģija, nafta un gāze), aviācijas, aizsardzības un drošības, lāzeru un navigācijas tehnoloģiju, telekomunikāciju, dzīvības zinātņu, ķīmisko vielu un farmācijas, materiālu apstrādes aprīkojuma, elektronikas, pusvadītāju un skaitļošanas tehnikas, medicīnas un autobūves nozarēs, un kontrolēti produkti plaši iekļūst starptautiskajā vērtību ķēdē. Ieinteresētās personas it sevišķi uzsver, ka divējāda lietojuma preces nereti ietilpst augsto tehnoloģiju un progresīvu produktu jomā, kurā ES uzņēmumi ir nostiprinājušies kā līderi, tāpēc divējāda lietojuma preču eksporta kontrole pilnībā vai daļēji skar daudzas progresīvās tehnoloģijas.

Ieinteresētās personas uzsver, ka ES plašās „ar divējādu lietojumu saistītās preču nozares” apvieno tūkstošiem mazu, vidēju un lielu uzņēmumu, kas nodrošina augstas pievienotās vērtības darbavietas un zinātību, kā arī svarīgu pētniecības un izstrādes darbu ļoti daudzās svarīgās ES ekonomikas nozarēs. Tā atbalsta lielu daļu ES tirdzniecības ar stratēģiskajiem partneriem, tāpēc efektīva kontrole ir ļoti svarīga ES virzībai uz inovāciju un konkurētspēju.

5.3. ES eksporta kontroles sistēma — lielāka nekā tās daļu summa

Lielākā daļa ieinteresēto personu pauž apmierinātību ar to, ka pašreizējais ES eksporta kontroles režīms paredz stabilu, tomēr elastīgu sistēmu, un norāda, ka tā struktūra ir unikāla, jo nodrošina vienotu juridisko pamatu ar kopīgiem noteikumiem, definīcijām, kritērijiem atļauju saņemšanai un kopīgu kontroles sarakstu, bet apvieno ES mēroga principus un noteikumus ar valstu noteikumiem un lēmumiem. Ieinteresētās personas atzīst, ka ES regulējuma galvenais ieguvums izriet no divējāda lietojuma preču brīvas aprites iekšējā tirgū. Ieinteresētās personas arī atzinīgi vērtē tā relatīvo vienkāršību (piemēram, viens kontroles saraksts). Turklāt daudzas ieinteresētās personas uzsver ES eksporta kontroles būtiskās un pozitīvās pārmaiņas pēdējo dažu gadu laikā, pateicoties tādām svarīgām iniciatīvām kā Regulas (EK) Nr. 428/2009 pieņemšana, jaunu *EUGEA* ieviešana, *DUEs* izveide, kā arī priekšlikumi, lai nodrošinātu, ka ES kontroles saraksts tiek regulāri atjaunināts.

Tomēr dažas ieinteresētās personas uzskata, ka ES eksporta kontroles sistēma joprojām kavē konkurētspēju, it sevišķi tādēļ, ka ES sistēmā ietvertās politiskās, regulatīvās un darbības atšķirības var novest pie būtiskām atšķirībām eksporta licenču apstrādes laika ziņā un ES noteikumu atšķirīgām interpretācijām. Šīs ieinteresētās personas apgalvo, ka ES eksporta kontroles „asimetriskā īstenošana” rada tirdzniecības izkropļojumus un dažreiz izraisa tirgus sadrumstalotību, un tas ietekmē vienlīdzīgu attieksmi pret Eiropas uzņēmumiem. Ieinteresētās personas uzskata, ka ES eksporta kontrole nepietiekami aptver dažādos riska līmeņus, savukārt piemērošana joprojām reizēm ir sadrumstalota, jo trūkst sistēmiskas sadarbības starp attiecīgajām valstu iestādēm. Skatoties no drošības perspektīvas, dažas ieinteresētās personas pauž viedokli, ka kontroles atšķirīgie līmeņi palielina risku, ka eksporta kontroles ķēdes „vājie posmi” tiks pakļauti lielākai slodzei un varētu apdraudēt ES eksporta kontroles vispārējo efektivitāti.

Turklāt ES eksporta kontroles sistēmas iekļaušana daudzpusējos un starptautiskos līmeņos joprojām ir nepilnīga, jo ne visas dalībvalstis, ne ES nepiedalās visos daudzpusējos eksporta kontroles režīmos¹¹. Neraugoties uz iepriekš sacīto, visā periodā ES pilnveidoja attiecības ar svarīgiem partneriem, lai apspriestu kopīgus eksporta kontroles jautājumus, piemēram, ar ASV, Japānu un Ķīnu. It sevišķi Komisija un dalībvalstis cieši seko ASV eksporta kontroles reformām un kopš stratēģiskās tirdzniecības atļaujas (turpmāk — STA) ieviešanas 2011. gadā ir uzsvērušas vajadzību to attiecināt uz visām dalībvalstīm.

5.4. Eksporta kontrole un konkurētspēja — konkurences izkropļojumi un globālu vienlīdzīgu konkurences apstākļu iespējas

Lielākā daļa ieinteresēto personu atzīst, ka pareiza eksporta kontrole ir ļoti svarīga nozares reputācijai, bet uzsver augstās atbilstības izmaksas, kas saistītas ar eksporta kontroles procedūru pārvaldību, kura konkrētām nozarēm rada patiesu administratīvo slogu. Būtībā ieinteresētās personas uzskata, ka tādējādi eksporta kontrole ir kļuvusi par svarīgu konkurences faktoru savstarpēji vienotu piegādes ķēžu un starptautiskas pētniecības un inovācijas sadarbības rezultātā. Ieinteresētās personas uzsver, ka konkrētu divējāda lietojuma preču pieejamība ārvalstīs kopā ar starptautisko saistību asimetrisku īstenošanu ar atšķirīgiem eksporta kontroles politikas virzieniem ietekmē konkrētu ES ekonomikas dalībnieku konkurētspēju. Ieinteresētās personas norāda, ka konkurences izkropļojumus, iespējams, rada atšķirības tiesību aktos un noteikumos, tostarp atšķirīgi izņēmumi un atbrīvojumi, kā arī citi atvieglojumi, novecojis ES kontroles saraksts, piegādes kavējumi, ko izraisa licences pieteikumu režīmi, kuri konkrētiem konkurentiem nav jāievēro. Mazāk stingra vai vienkāršāka eksporta kontrole trešās valstīs, kas nepiedalās daudzpusējos eksporta kontroles režīmos, rada īpašu problēmu. Uzņēmumiem, kas darbojas pasaules tirgū, nepieciešami vienlīdzīgāki konkurences apstākļi, kas ES nozarēm ļautu sacensties saskaņā ar vienlīdzīgiem nosacījumiem un mudinātu plašāku informācijas apmaiņu, kā arī regulatīvu sadarbību starp lieliem tirdzniecības partneriem.

Vienlaikus ieinteresētās personas atzīst, ka globalizācija sniedz iespējas konkurences apstākļu vienlīdzības uzlabošanai, jo ANO DP Rezolūcija 1540 paredz, ka visām valstīm jābūt efektīvai eksporta kontrolei, un daudzpusēji eksporta kontroles režīmi nodrošina, ka plaši tiek informēti paaugstināta riska preču jaunie piegādātāji. Rezultātā trešās valstis, kas nepiedalās

¹¹ Komisija (un kopš Lisabonas līguma stāšanās spēkā arī ES) ir Austrālijas grupas dalībniece, un Komisija turklāt ir novērotāja NSG un aktīvi piedalās šo daudzpusējo eksporta kontroles režīmu darbībās. ES nav oficiāla statusa citos eksporta kontroles režīmos, proti, *MTCR* un Vasenāras mehānismā. Astoņas dalībvalstis nav *MTCR* dalībnieces, un Kipra arī nav Vasenāras mehānisma dalībniece.

daudzpusējos režīmos, aizvien vairāk izstrādā iekšzemes eksporta kontroles sistēmas visos pasaules reģionos. Turklāt ES sadarbības un informācijas programmas, kā arī noteikumu tuvināšana kandidātvalstīs, pateicoties paplašināšanās procesam, veicina starptautisko saskaņotību, un jāatzīmē, ka ES sistēma ir kļuvusi par starptautisku kritēriju.

6. ES EKSPORTA KONTROLE MAINĪGĀ PASAULĒ — EKSPORTA KONTROLES POLITIKAS PĀRSKATĪŠANA

Pārskata periodā papildus iepriekš norādītajiem tiesību aktu grozījumiem Komisija arī uzsāka plašu eksporta kontroles politikas pārskatīšanu.

6.1. Sabiedriskā apspriešana par eksporta kontroli

Komisija regulāri rīko sabiedriskās apspriešanas, lūdzot ieinteresētās personas paust viedokļus par eksporta kontroli. Komisija 2011. gada aprīlī īstenoja tehnisko apspriešanos par ES kontroles sarakstu, lai apkopotu informāciju par to preču pieejamību ārvalstīs, kam piemēro kontroli.

Ņemot vērā 25. panta prasības, Komisija 2011. gada jūnijā izdeva zaļo grāmatu¹², uzsverot ES eksporta kontroles sistēmas pārmaiņas pēdējā desmitgadē un uzsākot plašas sabiedriskās debates par sistēmas darbību un turpmākajām stratēģiskajām iespējām. Zaļā grāmata bija pirmais pasākums virzībā uz regulas 25. pantā paredzētās pārskatīšanas īstenošanu. Tādēļ zaļajā grāmatā bija izvirzīti jautājumi par Regulas (EK) Nr. 428/2009 piemērošanu, kā arī stratēģiski jautājumi ar mērķi apzināt ES eksporta kontroles sistēmas attīstības virzienus.

Komisijas dienestu 2013. gada janvāra darba dokumentā¹³ „Eksporta kontroles sistēma — drošības un konkurētspējas nodrošināšana mainīgā pasaulē” tika aplūkoti vairāk nekā 100 saņemtie komentāri un noteiktas galvenās problēmas, ko norādījušas ieinteresētās personas (dalībvalstis, arī valstu parlamenti un politiskās partijas, Eiropas Parlamenta deputāti, nozares asociācijas un ekonomikas dalībnieki, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un akadēmiskās aprindas sabiedriskās apspriešanas laikā), kuras arī pauda savus viedokļus par ES eksporta kontroles sistēmas priekšrocībām un trūkumiem.

6.2. ES eksporta kontroles režīma turpmākā attīstība

Dienestu darba dokumentā ir arī izklāstīti ieinteresēto personu viedokļi par iespējamiem uzlabojumiem un pilnveidojumiem, kas veicami, tiecoties uz ES eksporta kontroles režīmu, kas labāk piemērots „informācijas laikmetam”, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus un arī „palielinātu kopsaucēju” (paplašinātu kopējo normu minimumu). Dažas ieinteresētās personas it sevišķi aicina vēl vairāk harmonizēt ES eksporta kontroles politiku un ņemt vērā jaunākās politikas tendences, piemēram, IKT izmantošanu izsekošanai un uzraudzībai vai kiberrīkus. Dažas ieinteresētās personas arī iesaka pielāgojumus, lai uzlabotu licencēšanas sistēmu, piemēram, ar paplašinātām un uz risku pamatotām *EUGEA*, kā arī pārskatot valstu kontroli. Ieinteresētās personas aicina optimizēt visaptverošo mehānismu un kritiski pārskatīt ES iekšējos pārvadājumus, lai samazinātu konkurences izkropļojumus ES vienotajā tirgū. Dažas ieinteresētās personas ierosina uzlabot starpniecības un tranzīta kontroli un uzsver, ka kontroles sarakstus ir nepieciešams regulāri atjaunināt, ņemot vērā tehnoloģiju un tirdzniecības attīstību.

Ieinteresētās personas lielu nozīmi piešķir arī kontroles efektīvai īstenošanai, un dažas no tām ierosina izveidot ES eksporta kontroles tīklu ar uzlabotu kopīgu infrastruktūru, pamatojoties,

¹² COM(2011) 393, 2011. gada 30. jūnijs.

¹³ SWD (2013) 7, 2013. gada 17. janvāris.

piemēram, uz strukturētu sadarbību, resursu apvienošanu un informācijas apmaiņu, kopīgiem rīkiem, kritērijiem un riska novērtējumu, kā arī mācībām. Ieinteresētās personas aicina nodrošināt lielāku pārredzamību un dialogu ar privāto sektoru un akadēmiskajām aprindām, lai uzlabotu gan juridisko noteiktību, gan kontroles efektivitāti, piemēram, atzīstot *ICP* un izstrādājot pamatnostādnes.

6.3. ES eksporta kontroles politikas pārskatīšana – turpmākie pasākumi

Tādējādi dienestu darba dokuments un Eiropas Parlamenta un Padomes ziņojums ir daļa no ES eksporta kontroles sistēmas plašākas pārskatīšanas. Minētie dokumenti paver iespēju sagatavot Komisijas paziņojumu, kam vajadzētu nākt klajā 2014. gada sākumā un kurā varētu izklāstīt ES stratēģiskās eksporta kontroles ilgtermiņa redzējumu un paziņot konkrētas politikas iniciatīvas ES eksporta kontroles režīma modernizēšanai un kontroles pielāgošanai strauji mainīgajiem tehnoloģiju, ekonomikas un politikas vides apstākļiem, kā noteikts eksporta kontroles regulas 25. pantā.

I pielikums. Akronīmu saraksts

AG	Austrālijas grupa
CWC	Ķīmisko ieroču konvencija
DUCG	Divējāda lietojuma preču koordinācijas grupa
DUEs	Divējāda lietojuma preču elektroniskā sistēma
DUWP	Divējāda lietojuma preču darba grupa
ES	Eiropas Savienība
EUGEA	ES vispārēja eksporta atļauja
ICP	Iekšēja atbilstības programma
MTCR	Raķešu tehnoloģiju kontroles režīms
KNL	Kodolieroču neizplatīšanas līgums
NSG	Kodolmateriālu piegādātāju valstu grupa
TARIC	Eiropas Savienības integrētais muitas tarifs
MII	Masu iznīcināšanas ieroči